

Briselē, 28.1.2016.
COM(2016) 23 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Pasākumu kopums nodokļu apiešanas novēršanai: turpmākā rīcība, lai nodrošinātu nodokļu faktiski uzlikšanu un nodokļu lielāku pārredzamību Eiropas Savienībā

{SWD(2016) 6 final}

1. TAISNĪGA UN EFEKTĪVA UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKĻA POLITIKA – VIENOTĀ TIRGUS STŪRAKMENS

Vienotais tirgus ir viens no Eiropas dižākajiem sasniegumiem, kas paredzēts, lai nodrošinātu personu brīvu pārvietošanos un preču, pakalpojumu un kapitāla brīvu apriti. Tas samazina birokrātiju profesionāļiem un uzņēmumiem, kuri darbojas pārrobežu mērogā. Tas nodrošina lielāku izvēli un zemākas cenas patērētājiem. Tas ļauj cilvēkiem ceļot, dzīvot, strādāt un mācīties, kur viņi vēlas. Tāpēc Komisija ir izvirzījusi sev par prioritāti veidot padziļinātu un taisnīgāku iekšējo tirgu, kas ir būtiski, lai sasniegtu plaukstošu ekonomiku, kas sniedz labumu visiem.

Kā izklāstīts 2015. gada jūnija rīcības plānā attiecībā uz taisnīgu un efektīvu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmu Eiropas Savienībā¹, spēcīgam vienotajam tirgum ir vajadzīga taisnīga, efektīva un uz izaugsmi vērsta uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēma, kas balstīta uz principu, ka uzņēmumi maksā nodokļus tajā valstī, kurā tiek gūta peļņa. Agresīva nodokļu plānošana apdraud šo principu. Lielākā daļa uzņēmumu neveic agresīvu nodokļu plānošanu un atrodas neizdevīgā konkurences situācijā salīdzinājumā ar tiem, kas to veic. Šo uzņēmumu agresīvā rīcība izkropļo cenu signālus un nodrošina šiem uzņēmumiem zemākas kapitāla izmaksas, tādējādi izjaucot vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū. Šī parādība īpaši skar mazus un vidējus uzņēmumus.

Tikmēr dažu uzņēmumu agresīvas nodokļu plānošanas dēļ dalībvalstis cieš ievērojamus ieņēmumu zaudējumus. Citiem mazāk agresīviem, mazāk mobiliem nodokļu maksātājiem tad ir lielāks slogs. Tā kā Eiropa izklūst no sarežģītas ekonomikas krīzes, ir saprotams, ka iedzīvotāji nav apmierināti ar lielāku nodokļu slogu, vienlaikus daži uzņēmumi izvairās maksāt taisnīgu apmēru, dažkārt ar valstu valdību apzinātu vai neapzinātu līdzdalību. Nevienlīdzīgā sloga sadale samazina nodokļu politikas taisnīgumu, grauj nodokļu maksātāju vispārējo morāli un apdraud sociālo saikni starp iedzīvotājiem un valdībām. Eiropas Parlaments, paužot Eiropas pilsoņu bažas, ir pieprasījis izbeigt šādu praksi.

Dalībvalstis piekrīt un saprot, ka tad, ja tās vēlas spēcīgāku vienoto tirgu, tad nodokļu politiku nevar atstāt bez ievēribas. Koordinēta pieeja, lai īstenotu uz izaugsmi vērsta nodokļu sistēmas un risinātu pārrobežu problēmas, ir nepieciešama labi funkcionējošam vienotajam tirgum, veiksmīgai kapitāla tirgu savienībai un nolūkā Eiropas Savienībai piesaistīt ārvalstu ieguldījumus. Dalībvalstis tagad to atzīst un ir pieprasījušas izbeigt agresīvu nodokļu plānošanu². Tam ir vajadzīga vienota pieeja ES līmenī vai vispārīgu un īpašu noteikumu ieviešana Savienībā nodokļu apiešanas novēršanai, aptverot gan iekšējus pasākumus, gan kopēju rīcību pret nodokļu bāzes samazināšanas ārējiem apdraudējumiem.

1

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/fairer_corporate_taxation/com_2015_302_en.pdf

2

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/08-ecofin-conclusions-corporate-taxation/>

2. AGRESĪVA NODOKĻU PLĀNOŠANA – GLOBĀLA PROBLĒMA, KURAI IR VAJADZĪGI ES UN GLOBĀLI RISINĀJUMI

Dalībvalstu vienpusēja rīcība nevarētu pienācīgi risināt agresīvas nodokļu plānošanas problēmu un radītu problēmas. Vienotā tirgū, kura pamatā ir personu brīva pārvietošanās un preču, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte, nesaskaņoti pasākumi pret peļņas novirzīšanu var nodarīt vairāk ļaunuma nekā labuma. Atšķirīgas valstu pieejas, lai risinātu šo pārrobežu problēmu, var radīt nepilnības, ko savtīgos nolūkos var izmantot agresīvi nodokļu plānotāji. Noteikumi vienā dalībvalstī var mazināt citu dalībvalstu noteikumu efektivitāti. Turklāt nekoordinēta pieeja var radīt nenoteiktību un administratīvo slogu uzņēmumiem.

Nekoordinēta pieeja var turpmāk veicināt dalībvalstu nepietiekamu rīcību. Dažos gadījumos dalībvalstis nevēlas rīkoties, baidoties no neizdevīgajiem konkurences apstākļiem, ko tas varētu radīt. Dažas dalībvalstis tā vietā risina problēmu, pastiprinot centienus, lai piesaistītu vai saglabātu starptautisko uzņēmumu peļņu savā teritorijā, dažkārt izmantojot preferenciālus nodokļu režīmus vai atsevišķus nodokļu nolēmumus, piešķirot selektīvu priekšrocību, kas ir pretrunā ES noteikumiem par valsts atbalstu. Tomēr kaitnieciska nodokļu konkurencei ir tendence radīt uzņēmumiem lielākus stimulus novirzīt peļņu, vienlaikus turpinot samazināt dalībvalstu kopējos nodokļu ieņēmumus un novēršot tās no izaugsmi veicinošas nodokļu politikas. Lai gan preferenciāliem režīmiem un atsevišķiem nodokļu nolēmumiem pašlaik piemēro mērķtiecīgu izpildes darbību saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, tas ir jāpapildina ar leģislatīviem pasākumiem.

Agresīva nodokļu plānošana ir globāla problēma, kam ir nepieciešami Eiropas un starptautiska mēroga risinājumi. Tagad daudzas dalībvalstis atzīst, ka vienpusēja rīcība nav pietiekama. Ir panākta plaša vienprātība par to, ka ir vajadzīga saskaņota reaģēšana uz agresīvas nodokļu plānošanas problēmu, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus nodokļu jautājumos.

3. NEPIECIEŠAMA KONKRĒTA RĪCĪBA – IR VAJADZĪGI POLITISKI CENTIENI UN JURIDISKĀ NOTEIKTĪBA

Komisijas 2015. gada 17. jūnija paziņojums "Taisnīga un efektīva uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēma Eiropas Savienībā: piecas galvenās rīcības jomas" ir pamats rīcībai attiecībā uz agresīvu nodokļu plānošanu. Kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze (KKUINB) ir rīcības plāna centrā, jo tādējādi tiktu veikta uzņēmumu ienākuma nodokļa būtiska reforma un nodrošināts visaptverošs risinājums peļņas novirzīšanas problēmai Eiropā. Tādējādi tiktu arī radīta labāka nodokļu vide uzņēmumiem, samazinot nodokļu slogu.

Līdz gaidāmā pārskatītā KKUINB priekšlikuma pieņemšanai jūnija rīcības plānā bija izklāstīti citi pasākumi tuvākajam laikam, un to mērķis bija nodrošināt faktisku nodokļu uzlikšanu tajā vietā, kur tiek gūta peļņa, radīt labāku nodokļu vidi uzņēmumiem, gūt turpmākus panākumus nodokļu pārredzamības jomā un stiprināt ES rīcībā esošos koordinācijas instrumentus. Šie pasākumi ir cieši saistīti ar G20/ESAO projektu par nodokļu bāzes samazināšanu un peļņas novirzīšanu (*BEPS*), kurš vēl turpinās, kad tika publicēts rīcības plāns. Kopš tā laika ir gūti ievērojami panākumi daudzās no šīm darbībām. Tomēr dažās rīcības plāna jomās ES līmeņa rīcība bija atkarīga no G20/ESAO pasākuma pabeigšanas.

G20/ESAO ziņojumi³ tika publicēti 2015. gada oktobrī, un tagad no dalībvalstīm tiek gaidīts, ka tās īstēnos daudzus no šiem ieteikumiem tādā veidā, kas ir saderīgs ar ES tiesībām. Daudzas dalībvalstis ir paziņojušas, ka tās plāno īstēnot šos risinājumus iespējami drīz, bet pastāv risks, ka tās to darīs dažādos veidos vai dažādi interpretēs ESAO *BEPS* pasākumus.

Tas nav pietiekami. Eiropas Savienībā rīcība nodokļu apiešanas novēršanas pasākumu veidā jāveic skaidri un saskaņoti, lai stiprinātu dalībvalstu kopīgo nostāju pret nodokļu apiešanu, vienlaikus atbalstot Līgumā noteiktās brīvības un ES konkurētspēju.

ES var virzīties uz priekšu un tai jāvirzās uz priekšu, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis veido vienotu standartu. ES rīcībā ir instrumenti, ko var izmantot, lai nodrošinātu, ka nodokļu apiešanas novēršanas pasākumi tiek īstēnoti saskaņotā veidā visās dalībvalstīs, savstarpēji nostiprinot aizsardzību pret ļaunprātīgu izmantošanu un nodrošinot lielāku juridisko noteiktību uzņēmumiem. Jo īpaši ES var nodrošināt kopēju pieeju, pieņemot juridiskos instrumentus. Tas ir lietderīgi dažos gadījumos, piemēram, ja aizsardzības pasākumi attiecas uz valsts tiesību aktiem. Tiesību akti var paredzēt zināmu elastību, lai ļautu dalībvalstīm ņemt vērā to dažādos apstākļus, bet varētu vismaz nodrošināt, ka visā Savienībā pastāv minimāls standarts. ES tiesību akti palīdzētu dalībvalstīm nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus nodokļu jomā un ierobežot izkropļojumus, kas apdraud vienoto tirgu.

Citos gadījumos tiesību akti var nebūt piemēroti, piemēram, ja tie ir saistīti ar nodokļu nolīgumiem. Šajos gadījumos Komisijas ieteikums var būt labāks veids, lai sniegtu norādījumus par pieeju, kas ir saderīga ar ES tiesībām. Citās jomās var būt lietderīgi izmantot citus mūsu rīcībā esošus instrumentus Eiropas Savienībā, piemēram, Kopējo transfertcenu noteikšanas forumu, Rīcības kodeksu attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem vai Labas nodokļu pārvaldības grupas platformu.

Tagad ir nepieciešams rīkoties, lai Eiropas Savienībā izveidotu uzņēmumu ienākuma nodokļa vidi, kas veicina konkurētspējīgu un izaugsmi veicinošu ekonomiku. Jo ilgāka nogaidīšana, jo lielāks risks, ka radīsies atšķirīgas pieejas, tādējādi radot administratīvo slogu un nenoteiktību uzņēmumiem un kaitējot vienotajam tirgum. Nav iemesla vilcināties. Dalībvalstis ir gari un plaši izpētījušas šos jautājumus gan Eiropas Savienībā, gan ESAO. Šī procesa laikā ir notikusi plaša apspriešanās ar uzņēmumiem, NVO un profesionālām grupām, un tās ir paidušas savu viedokli. Eiropas Parlaments ir sniedzis ziņojumus par agresīvu nodokļu plānošanu. Visi elementi tagad ir pieejami. Ir pienācis laiks rīkoties.

4. FAKTISKA NODOKĻU UZLIKŠANA – NODROŠINĀT, KA NODOKLIS TIEK MAKSĀTS TAJĀ VIETĀ, KUR TIEK RADĪTA VĒRTĪBA

Kā izklāstīts 2015. gada jūnija rīcības plānā, uzņēmumiem, kas saņem ieguvumu no vienotā tirgus un gūst tur peļņu, ir jāmaksā nodoklis par šo peļņu Eiropas Savienībā tajā vietā, kur tiek veikta darbība. Tomēr ir skaidrs, ka šo saikni ir pārrāvuši daži tādi uzņēmumi, kas novirza peļņu no vietas, kur tā tiek gūta, uz dalībvalstīm, kuras piedāvā zemas nodokļu likmes un preferenciālus režīmus, un uz trešām valstīm, kurām nav saiknes ar faktiskās saimnieciskās darbības vietu. Daži no

³ <http://www.oecd.org/ctp/beps.htm>

atsevišķiem uzņēmumiem piedāvājumiem stimuliem var būt pretrunā ES valsts atbalsta noteikumiem, un to var risināt, izmantojot valsts atbalsta kontroli. Komisija ir aktīvi rīkojusies gadījumos, kad šie noteikumi ir pārkāpti. Tomēr tajā pašā laikā agresīvās nodokļu plānošanas stratēģijās bieži tiek izmantotas plašākas sistēmiskās problēmas, piemēram, neatbilstības starp valstu nodokļu tiesību aktiem, kā arī spēkā esošiem ES uzņēmumu ienākuma nodokļa tiesību aktiem⁴, lai maksātu nodokli zemā faktiskā līmenī (vai vispār nemaksātu nodokli) vietā, kur tika gūta peļņa. Eiropas Parlaments, daudzas dalībvalstis un ieinteresētās personas ir pieprasījuši izmaiņas, tāpēc apņemšanās nodrošināt faktisku nodokļa uzlikšanu peļņai Eiropas Savienībā bija jūnija rīcības plāna centrā.

ES rīcībā ir dažādi līdzekļi, lai panāktu šīs programmas virzību, un jau ir gūti panākumi vairākās iniciatīvās, lai nodrošinātu faktisku nodokļu uzlikšanu peļņai vienotajā tirgū.

Jaunajām G20/ESAO pamatnostādņēm par **transfercenu noteikšanu** būtu jāpalīdz saistīt peļņu ar saimniecisko darbību, kas to rada. Komisija pārskatīja Kopējā transfercenu noteikšanas foruma (*JTPF*) pilnvaras⁵, kas jau ir padziļināti iesaistīts izpētē, kā vislabāk veidot G20/ESAO darbu, lai panāktu noteikumu efektīvāku un saskanīgāku piemērošanu Eiropas Savienībā, tādējādi atspoguļojot vienoto tirgu. *JTPF* atkārtoti ir pierādījis, ka tas spēj nodrošināt visaptverošus pragmatiskus risinājumus problēmām, ko rada ES transfercenu noteikšanas prakse, un tam būtu jāturpina sniegt rezultātus. Komisija uzraudzīs to, kā dalībvalstis īsteno jaunus noteikumus, un apsvērs, vai ir nepieciešami stingrāki noteikumi, lai novērstu manipulāciju.

Rīcības kodeksa jautājumu grupa (uzņēmējdarbības nodokļi)⁶ ir izveidojusi uzraudzības procesu, kas nodrošinās, ka dalībvalstis īsteno pārskatīto pieeju attiecībā uz "patentlodziņa" režīmiem. Ja dalībvalstis pienācīgi nepiemēro jauno pieeju, tad Komisija apsvērs iespēju ieviest tiesību aktus, lai nodrošinātu tās pareizu īstenošanu.

ES finanšu ministri ir apsprieduši faktisku nodokļu uzlikšanu un vienojās īstermiņā koncentrēt centienus uz jaunu ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas noteikumu **Procentu un honorāru maksājumu direktīvā**⁷. Šis darbs turpināsies, un Komisija ir pārliecināta, ka iespējams panākt vienošanos.

Eiropai tagad ir iespēja virzīties uz priekšu dažās jomās un rīkoties attiecībā uz citu agresīvas nodokļu plānošanas struktūru rašanos, kas tika apspriestas ESAO un iestāžu debatēs. Šīs struktūras ir apspriestas sīkāk gan Dienestu darba dokumentā, kas pievienots šim pasākumu kopumam, gan Komisijas pētījumā par agresīvu nodokļu plānošanu. ESAO un citas ES iestādes ir norādījušas šādus potenciālus papildu pasākumus, kas varētu palīdzēt novērst agresīvu nodokļu plānošanu:

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0049:en:HTML>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0123:en:HTML>

⁵ http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/company_tax/transfer_pricing/forum/index_en.htm

⁶ http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/company_tax/harmful_tax_practices/index_en.htm

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0049:en:HTML>

- ierobežot procentu atskaitījumus, kas ir viens no galvenajiem instrumentiem peļņas novirzīšanai;
- novērst hibrīdneatbilstības pasākumu negatīvu ietekmi, lai tās nerada nodokļu dubulto neuzlikšanu;
- stiprināt kontrolēto ārvalstu uzņēmumu noteikumus, kas nodrošina, ka peļņa zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs tiek faktiski aplikta ar nodokļiem;
- pastiprināt noteikumus attiecībā uz aktīviem uzliktiem nodokļiem, ja tie tiek pārskaitīti uz citu valsti (izceļošanas nodokļa uzlikšana);
- liegt atbrīvojumu konkrētiem pārrobežu uzņēmumu ieņēmumiem, ja nav faktiskas nodokļu uzlikšanas citā valstī (pārejas noteikumi);
- ieviest ES mēroga vispārējo ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas noteikumu; un
- grozīt noteikumus, lai uzņēmumiem apgrūtinātu mākslīgu izvairīšanos no aplikamas klātbūtnes dalībvalstīs vai nodokļu nolīgumu noteikumu ļaunprātīgas izmantošanas (pastāvīga iestāde un nolīgumu ļaunprātīga izmantošana).

ES mēroga pieeja šiem pasākumiem stiprinātu saikni starp peļņas gūšanu un nodokļu uzlikšanu Eiropas Savienībā. Rezultātā kopš rīcības plāna publicēšanas Padomes apspriedēs galvenā uzmanība ir pievērsta tam, lai rastu kopēju risinājumu šiem jautājumiem, un dalībvalstis ir guvušas ievērojamus panākumus. Šīs apspriedes ir pastiprinātas, publicējot *BEPS* ziņojumus, kas ir saistīti ar vairākām no šīm darbībām.

Komisija ir pārliecināta, ka kopējie risinājumi, kas tiek apspriesti Padomē, ievērojami uzlabotu dalībvalstu spējas vērsties pret agresīvu nodokļu plānošanu līdz KUIINB iznākumam. Jūnija rīcības plānā paziņots, ka Komisija nodrošinās, ka vienprātību par šiem jautājumiem var padarīt juridiski saistošu. **Tādēļ šajā pasākumu kopumā ietilpst Nodokļu apiešanas novēršanas direktīva, kas pilda šo solījumu, iesniedzot tiesību akta priekšlikumu par tiem elementiem, kurus var īstenot valsts tiesību aktos** pirms vienošanās un KUIINB ieviešanas. Tā ir arī atbilde uz Eiropas Parlamenta rezolūcijām, lai Komisija iesniedz tiesību aktu priekšlikumus par šiem apiešanas novēršanas pasākumiem.

Tomēr daži jautājumi nebūtu piemēroti atsevišķai direktīvai. Jo īpaši direktīvā nav iekļauti jautājumi, kas vairāk attiecas uz nodokļu nolīgumiem. Tomēr tagad ir nepieciešama koordinēta pieeja, lai novērstu negatīvu sekundāro ietekmi. **Tāpēc Komisija iesniedz ieteikumu par tādu pasākumu īstenošanu, kas saistīti ar pastāvīgu iestādi, kā arī ar G20/ESAO ziņojumu par nodokļu nolīgumu ļaunprātīgu izmantošanu.** Šajā kontekstā Komisijai ir bažas, ka G20/ESAO ziņojums ietver priekšrocību ierobežojuma klauzulas kā iespēju, lai gan ir atzīts, ka tas var nebūt piemērotākais risinājums visos reģionos. Šīs klauzulas ierobežo nodokļu nolīgumu priekšrocības vienībām, kuras pieder tikai vienas dalībvalsts rezidenti un kuras tāpēc var uzskatīt par tādām, kas kaitē vienotajam tirgum, kavējot pārrobežu investīcijas. Šie noteikumi var būt problemātiski kapitāla tirgu savienībai. Ja dalībvalstis savos nodokļu nolīgumos ietver noteikumus, pamatojoties uz G20/ESAO opciju par galvenā mērķa testu, tām tas jādara tādā veidā, kas ir saderīgs ar ES tiesībām. Šim nolūkam dalībvalstis tiek mudinātas izmantot papildu formulējumu, kas iekļauts ieteikumā.

Pasākumu kopums nodokļu apiešanas novēršanai ietver arī paziņojumu, kurā izklāstīti pasākumi saskaņotākam ES pieejamībai uz trešām valstīm par nodokļu jautājumiem. Tas papildinās jau paredzētos pasākumus nodokļu apiešanas novēršanai. Tajā analizēts, kā ES var labāk veicināt nodokļu labas pārvaldības starptautiskos standartus visā pasaulē un turpmāk atbalstīt trešās valstis, lai izpildītu šos standartus.

Šajā paziņojumā ir izklāstīti atjaunināti ES labas pārvaldības kritēriji, ievērojot jaunākos starptautiskos notikumus, kuriem vajadzētu būt visu ES ārējās politikās virzienu pamatā nodokļu jautājumos. Tā mērķis ir uzlabot ES starptautisko nolīgumu izmantošanu, lai veicinātu nodokļu labu pārvaldību, un pieprasīts lielāks atbalsts jaunattīstības valstīm uzņēmumu ienākuma nodokļa jomā.

Saskaņā ar apņemšanos, kas pausta 2015. gada jūnija rīcības plānā, **paziņojumā ir arī informācija par jaunu ES procesu, lai nodokļu vajadzībām novērtētu un uzskaitītu trešās valstis.** Tas atspoguļo daudzus pasākumus, kurus Eiropas Parlamenta *TAXE* un *ECON* komitejas atzina par būtiskiem cīņā pret agresīvu nodokļu plānošanu, kurā iesaistītas trešās valstis.

5. PĀRREDZAMĪBA – NODROŠINĀT EFEKTĪVU PIEKĻUVI NODOKĻU INFORMĀCIJAI

Pārredzamība ir būtisks faktors, lai nodrošinātu taisnīgāku nodokļu politiku gan ES, gan starptautiskā līmenī. Dalībvalstīm jāsaņem piekļuve informācijai par nodokļiem, kas samaksāti citās jurisdikcijās, lai vērstos pret agresīvu nodokļu plānošanu. Komisija 2015. gada martā nāca klajā ar priekšlikumu, lai panāktu lielāku pārredzamību attiecībā uz nodokļu administrācijām, izmantojot automatisku informācijas apmaiņu par pārrobežu nodokļu nolēmumiem. Priekšlikums, ko Padome ir pieņēmusi 2015. gada decembrī, palīdzēs nodrošināt efektīvāku sadarbību starp nodokļu iestādēm un palīdzēs valdībām labāk aizsargāt savas nodokļu bāzes.

Tomēr vēl ir daudz darāmā, lai nodrošinātu nodokļu politikas taisnīgumu vienotajā tirgū. Neraugoties uz nesen pieņemto priekšlikumu par automatisku informācijas apmaiņu par pārrobežu nodokļu nolēmumiem, **nodokļu administrācijām joprojām bieži trūkst informācijas, kas vajadzīga, lai noteiktu, vai uzņēmumi ir iesaistīti ievērojamu ienākumu summu maksāšanā uz nodokļu ziņā izdevīgu vidi, izmantojot transfertcenu noteikšanu vai līdzīgu praksi.** G20/ESAO ir ieteikuši valstīm vairāk apmainīties ar informāciju starp nodokļu iestādēm, tostarp informāciju par to, cik daudz nodokļu uzņēmums maksā un par kādu peļņu pa valstīm. Šī informācija ir svarīga, lai novērtētu un auditētu praksi, kurā dažkārt iesaistās lieli starptautiskie uzņēmumi.

Šie noteikumi būtu jāīsteno vienoti visā ES, lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus starp dalībvalstīm un novērstu administratīvo slogu, kas varētu rasties, ja uzņēmumiem jāsniedz atšķirīga informācija katrā dalībvalstī. **Tāpēc Komisija ierosina priekšlikumu ieviest G20/ESAO pārskatu sniegšanu par katru valsti atsevišķi ES līmenī,** pamatojoties uz pastāvošo tiesisko regulējumu par informācijas apmaiņu, izdarot grozījumus Administratīvās sadarbības direktīvā (*DAC*). Iekļaujot pārskatu sniegšanu par katru valsti atsevišķi Administratīvās sadarbības direktīvā, dalībvalstis gūtu labumu arī no direktīvas spēkā esošajiem noteikumiem par administratīvo sadarbību, kas atvieglotu informācijas apmaiņu starp nodokļu administrācijām.

Paralēli Komisija pašlaik analizē, kā starptautiski uzņēmumi varētu papildus publiskot konkrētu grāmatvedības un nodokļu informāciju par katru valsti atsevišķi. Šādas palielinātas uzņēmumu ienākuma nodokļa pārredzamības rezultātā varētu panākt

starptautisku uzņēmumu ciešāku sabiedrisko uzraudzību, palīdzot nodrošināt, ka peļņai faktiski tiek uzlikts nodoklis tajā vietā, kur tā ir radusies, un stiprināt sabiedrības uzticību. Turklāt tas varētu palielināt nodokļu sistēmas taisnīgumu vienotajā tirgū, tādējādi vēl vairāk mazinot nodokļu apiešanas prakses un ar to saistītās dalībvalstu nodokļu stratēģijas, kā arī samazinot netaisnīgas atšķirības attieksmē pret starptautiskajiem un citiem uzņēmumiem. Tajā pašā laikā priekšlikumā būs jāņem vērā gan nepieciešamība aizsargāt likumīgos komercnoslēpumus un veicināt vienlīdzīgu konkurences apstākļus uzņēmumiem, kas darbojas pasaules mērogā. Komisija izvērtē iespējas saistībā ar notiekošo darbu pie ietekmes novērtējuma, un pēc tā pabeigšanas ir paredzējusi nākt klajā ar likumdošanas iniciatīvu šā gada pavasarī.

6. NODOKĻU DUBULTAS UZLIKŠANAS RISKĀ NOVĒRŠANA

Atzīstot uzņēmumu bažas, ka pasākumi agresīvas nodokļu plānošanas apkarošanai var netīši izraisīt vairāk nodokļu dubultas uzlikšanas gadījumu vai strīdus starp nodokļu administrācijām attiecībā uz nodokļa bāzi, **pasākumi, kas iekļauti pasākumu kopumā nodokļu apiešanas novēršanai, ir paredzēti, lai pēc iespējas mazinātu nodokļu dubultas uzlikšanas risku.** Piemēram, Nodokļu apiešanas novēršanas direktīvā paskaidrots, ka, ja nodokļu dubultā uzlikšana rodas, piemērojot noteikumus, nodokļu maksātājiem vajadzētu saņemt atvieglojumu attiecībā uz nodokli, kas samaksāts citā valstī. Šis vispārīgais princips iespēju robežās papildināts ar konkrētākiem noteikumiem, piemēram, noteikumiem par kontrolētām ārvalstu sabiedrībām (CFC). Turklāt, kā izklāstīts jūnija rīcības plānā, Komisija plāno arī iesniegt priekšlikumu par strīdu izšķiršanas procedūras uzlabošanu. Notiek darbs pie ietekmes novērtējuma par strīdu izšķiršanu, lai vasarā iesniegtu priekšlikumu.

7. TĀLĀKĀ VIRZĪBA

Pēc pieņemšanas KĶUINB novērstu agresīvu nodokļu plānošanu Eiropas Savienībā. Tāpēc KĶUINB īstenošana joprojām ir Komisijas mērķis. Nesen ir noslēgusies sabiedriskā apspriešana par pārskatīto KĶUINB priekšlikumu, un Komisija ir gatava pieņemt jaunos tiesību aktu priekšlikumus 2016. gada rudenī. Komisija aicinās dalībvalstis ātri pieņemt priekšlikumu. Tīkmēr Eiropa nevar gaidīt. Pasākumu kopums nodokļu apiešanas novēršanai piedāvā pragmatisku pieeju, apvienojot galvenās iniciatīvas, kas vajadzīgas, lai veicinātu faktisku nodokļu uzlikšanu un pārredzamību vienotajā tirgū. Tā dos papildu impulsu pašreizējam reformu procesam, saglabās spiedienu uz dalībvalstīm rīkoties un augsta līmeņa apņemšanos iespēju robežās palīdzēs pārvērst likumdošanas pasākumus.

Šo pasākumu kopumu veido šādas iniciatīvas⁸:

- Priekšlikums Nodokļu apiešanas novēršanas direktīvai
- Ieteikums par nodokļu nolīgumu jautājumiem

⁸ Visi šajā dokumentā ierosinātie pasākumi, kas Komisijai jāuzņemas, ir saskanīgi un savienojami ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam.

- Priekšlikums direktīvai, ar kuru ievieš G20/ESAO pārskatu sniegšanu par katru valsti atsevišķi (*CbCR*)
- Paziņojums par ārējo stratēģiju
- Dienestu darba dokuments, kurā sniegta sīkāka analīze un atbalsts šīm iniciatīvām.

Šīs iniciatīvas atspoguļo plašas un konstruktīvas diskusijas Padomē, kā arī Rīcības kodeksa jautājumu grupā (uzņēmējdarbības nodokļi) un Labas nodokļu pārvaldības grupas platformā, kā arī nesēn publicētajos G20/ESAO *BEPS* ziņojumos. Komisija ir pateicīga arī par Eiropas Parlamenta vērtīgajiem nodokļu ziņojumiem un pievēršas daudziem ieteikumiem, kas iekļauti rezolūcijās.

Tā kā šie pasākumi ir saskaņā ar dalībvalstu apņemšanos, vajadzētu būt iespējai panākt agrīnu vienošanos par šo pasākumu kopumu. Pasākumi nodrošina regulējumu, kas nepieciešams, lai sniegtu patiesu ieguvumu nolūkā palīdzēt aizsargāt vienoto tirgu un izveidot saskaņotu un koordinētu ES pieeju uzņēmumu ienākuma nodoklim – starp pašiem un attiecībā uz pārējo pasauli. Dalībvalstu pienākums ir izmantot šo iespēju, lai pārvarētu to atšķirības un palīdzētu veidot taisnīgāku un efektīvāku nodokļu sistēmu Eiropas Savienībā.